

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016

Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.N21(ε)

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Κυριακή 10 Απριλίου 2016
Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Η Ψυχολογία του ντυσίματος

Γενικά, από τα αρχαία ακόμη χρόνια, τα ρούχα δεν ικανοποιούσαν μόνο την ανάγκη προστασίας από το κρύο και τη ζέστη, αλλά εξυπηρετούσαν εκφραστικούς και κοινωνικούς σκοπούς. Στις μέρες μας ειδικότερα, τα ρούχα δίνουν την πρώτη εντύπωση για ένα άτομο και εκφράζουν στοιχεία της προσωπικότητάς του. Η εξωτερική εμφάνιση ενός ατόμου μάς δίνει πληροφορίες για την καταγωγή του, το επάγγελμά του, για την οικονομική του κατάσταση και την κοινωνική του θέση.

Το ντύσιμο θεωρείται ως ένας τρόπος μέσω του οποίου εκφράζουμε τον εαυτό μας. Επιλέγουμε τα ρούχα που φοράμε, επειδή μας αρέσει το χρώμα, επειδή ταιριάζουν στο σώμα μας, ή ακόμα επειδή πιστεύουμε ότι ταιριάζουν στο στυλ μας και αναδεικνύουν την προσωπικότητά μας. Επιπλέον, διαλέγουμε τα ρούχα που θα φορέσουμε ανάλογα με την περίπτωση. Διαφορετικά θα ντυθεί κάποιος που πηγαίνει σε επαγγελματική συνάντηση και διαφορετικά θα ντυθεί το ίδιο άτομο, όταν πρόκειται να βγει με τους φίλους του ή όταν θα έχει ραντεβού. Παρατηρήστε τους ανθρώπους στο δρόμο, στις καφετέριες, στα εστιατόρια. Το ντύσιμό τους φανερώνει πολλά για τις σχέσεις τους με τους ανθρώπους που βρίσκονται μαζί. Σε συνδυασμό με τη γλώσσα του σώματος μπορούμε να καταλάβουμε κάθε σχέση που βλέπουμε, χωρίς να ακούσουμε ούτε μια λέξη.

Επίσης, τα ρούχα χρησιμοποιούνται με διαφορετικό τρόπο από τα δύο φύλα ως μέσα τόσο ερωτικής επικοινωνίας, όσο και αποστολής μηνύματος ανωτερότητας προς τους ανταγωνιστές του ίδιου φύλου. Όλοι θα έχουμε καταλάβει ότι κατά τη διάρκεια της ζωής μας οι ενδυματολογικές μας προτιμήσεις αλλάζουν. Μπορεί για ένα διάστημα να φοράμε συχνά ένα ρούχο, έπειτα για ένα διάστημα να αναρωτιόμαστε πώς το φορούσαμε και μετά από λίγο καιρό να το φοράμε ξανά. Το στυλ μας αλλάζει σύμφωνα με τη διάθεσή μας και ακολουθεί τις «φάσεις» που περνάμε στη ζωή μας.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016

Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.Νλ1(ε)

Σημαντική επίδραση στη ψυχολογία μας έχουν τα χρώματα των ρούχων που φοράμε. Το κόκκινο θεωρείται το χρώμα του πάθους, της καρδιάς και της υψηλής αυτοεκτίμησης, το γαλάζιο είναι το χρώμα του πνεύματός και του ουρανού, το κίτρινο της ενέργειας και της δημιουργικότητας, το μαύρο του πένθους και της επισημότητας, το πράσινο της ελπίδας και της ηρεμίας και το μπλε εμπνέει εμπιστοσύνη. Μπορούμε βέβαια να εκφραστούμε με τα χρώματα, όπως εμείς τα νιώθουμε. Ωστόσο, προτείνεται να χρησιμοποιούμε χρωματιστά ρούχα, για να αντιμετωπίσουμε αρνητικά συναισθήματα και να μην τους επιτρέψουμε να μας καταβάλουν.

Είναι καλό να δίνουμε σημασία στην εμφάνισή μας, αλλά έως ένα βαθμό. Δεν είναι απαραίτητο να ντυνόμαστε σύμφωνα με την τελευταία λέξη της μόδας ή να γινόμαστε θύματά της. Θα πρέπει να αναπτύξουμε κριτική αντίσταση στα πρότυπα που προβάλλονται για την εικόνα του σώματος και να έχουμε τον έλεγχο στην αντίληψη για την αυτοεικόνα μας. Όταν τα ρούχα φοριούνται επιλεγμένα ορθώς, μπορούν όχι απλώς να καλύψουν ατέλειες, αλλά και να τονίσουν επιτυχώς τα ωραία σημεία του σώματός μας. Αυτόματως ενισχύουμε την αυτοπεποίθησή και την αυτοεκτίμησή μας αποφεύγοντας τα αρνητικά συναισθήματα για το σώμα μας. Είναι ωφέλιμο να επιζητούμε την ευχαρίστηση και την ικανοποίηση από το ντύσιμό μας, γιατί αυτό βοηθάει την αποδοχή της εικόνας του σώματός μας, συνεπώς και του εαυτού μας. Η θετική προσέγγιση της εικόνας μας, που σχετίζεται με την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμηση μας, είναι πολύ σημαντική γιατί συντελεί στην εξέλιξή μας σε όλους τους τομείς.

Λ. Ψούνη, από το διαδίκτυο, Ψυχολογία ντυσίματος, 28.5. 2012 (διασκευή).

Η ενδυμασία και η σημασία της για τον άνθρωπο

Η ενδυμασία αποτελείται από κάθε τι με το οποίο ο άνθρωπος καλύπτει και στολίζει το σώμα του. Περιλαμβάνει δηλαδή τα ρούχα και τα συμπληρώματά τους (αξεσουάρ), όπως είναι τα παπούτσια, οι τσάντες, τα καπέλα, τα γάντια και άλλα. Σ' αυτήν περιλαμβάνονται επίσης τα κοσμήματα, το μακιγιάζ, ακόμα και το χτένισμα.

Η ενδυμασία έχει πολύ μεγάλη σημασία στη ζωή του ανθρώπου. Καταρχάς, είναι απαραίτητη για την υγεία, γιατί προστατεύει το σώμα από τις άσχημες καιρικές συνθήκες. Όμως, συνδέεται και με τον χαρακτήρα του ανθρώπου. Καθένας διαλέγει τον τρόπο με τον οποίο ντύνεται ανάλογα με την προσωπικότητά του. Ακόμη, υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ ενδυμασίας και ανθρώπινης συμπεριφοράς. Γι' αυτό, όταν κάποιος θέλει να κάνει μια σημαντική αλλαγή στη ζωή του, φροντίζει να αλλάξει το ντύσιμό του προς το καλύτερο. Εκφράζει μ' αυτόν τον τρόπο τη διάθεσή του για αλλαγή και βελτίωση του εαυτού του. Εξάλλου, όταν κάποιος είναι ωραία ντυμένος, νιώθει μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση, γεγονός που αντανακλάται στη συμπεριφορά του. Τέλος, τα χρώματα που διαλέγει ο άνθρωπος για το ντύσιμό του όχι μόνο αποκαλύπτουν την προσωπικότητά του, αλλά επιδρούν και στη διάθεσή του.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016

Β' ΦΑΣΗ

E_3.Νλ1(ε)

Η ενδυμασία μπορεί να δηλώνει την κοινωνική τάξη ενός ανθρώπου και τον ρόλο του μέσα σ' αυτήν (π.χ. οι ειδικές βασιλικές ενδυμασίες), κάτι που συνέβαινε ιδιαίτερα στο παρελθόν. Επιπλέον, φανερώνει το φύλο του ανθρώπου. Για παράδειγμα, στον δυτικό πολιτισμό το φόρεμα αποτελούσε το χαρακτηριστικό γυναικείο ρούχο και τα παντελόνια το αντίστοιχο αντρικό. Η ενδυμασία μπορεί, επίσης, να δείχνει την ηλικία, όπως συνέβαινε με τα κοντά παντελόνια που παλαιότερα τα φορούσαν μόνο τα μικρά αγόρια. Σε ορισμένες περιπτώσεις τα ρούχα, ιδίως οι στολές, φανερώνουν το επάγγελμα ενός ατόμου. Άλλες φορές, η ενδυμασία δηλώνει την εθνικότητα (π.χ. οι χαρακτηριστικές εθνικές ενδυμασίες), τη θρησκεία (π.χ. το μαντήλι που καλύπτει συχνά το πρόσωπο των μουσουλμάνων γυναικών) ή την ιδεολογία του ανθρώπου (π.χ. το ντύσιμο των χίπης).

Ένα **ιδιαιτέρο** χαρακτηριστικό της ενδυμασίας αποτελεί η μόδα. Μόδα είναι οι αλλαγές στον τρόπο ντυσίματος που χαρακτηρίζουν μια χρονική περίοδο. Οι αλλαγές της μόδας εξαρτώνται από τις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, από τις αισθητικές αντιλήψεις κάθε περιόδου, καθώς και από την εξέλιξη της τεχνολογίας. Σήμερα η μόδα καθορίζεται κυρίως από τις επιχειρήσεις που ασχολούνται με την ενδυμασία.

Σε γενικές γραμμές, η ενδυμασία αποτελεί ένα είδος κώδικα επικοινωνίας. Είναι μια σιωπηλή γλώσσα που φανερώνει πολλά, όχι μόνο για τα άτομα, αλλά και για το κοινωνικό σύνολο και το πολιτισμικό περιβάλλον στο οποίο αυτά ζουν.

Οικιακή Οικονομία (2012). *Η ενδυμασία και η σημασία της για τον άνθρωπο*, 90-91. Υπ. ΠΔΒΜΘ. "Διόφαντος" ΙΤΥ κ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Συνθέτοντας τις πληροφορίες που δίνονται και στα δύο κείμενα, να αναφέρετε τι αποκαλύπτει η ενδυμασία για το άτομο. (μονάδες 15)

A2. «Δεν είναι απαραίτητο να ντυνόμαστε σύμφωνα με την τελευταία λέξη της μόδας ή να γινόμαστε θύματά της.»

Να αναπτύξετε το περιεχόμενο της παραπάνω φράσης σε μια παράγραφο 80-100 λέξεων. (μονάδες 10)

(Μονάδες 25)

B1. α) Με ποιο τρόπο αναπτύσσεται η τέταρτη (4^η) παράγραφος του πρώτου κειμένου; «Σημαντική επίδραση... να μας καταβάλουν». (μονάδες 5)

β) Να βρείτε τη δομή της τρίτης (3^{ης}) παραγράφου του δεύτερου κειμένου «Η ενδυμασία μπορεί ... (π.χ. το ντύσιμο των χίπης)». (μονάδες 5)

B2. Να δώσετε την συλλογιστική πορεία (παραγωγή- επαγωγή) της δεύτερης (2^{ης})

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016

Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.Nλ1(ε)

παραγράφου του πρώτου κειμένου. «Το ντύσιμο θεωρείται ... χωρίς να ακούσουμε ούτε μια λέξη». (μονάδες 2)

B3. α) Με ποιες διαρθρωτικές λέξεις διασφαλίζεται η συνοχή στην δεύτερη (2^η) παράγραφο του δεύτερου κειμένου; «Η ενδυμασία έχει ... στη διάθεσή του.» Να τις καταγράψετε (μονάδες 3) και να δηλώσετε τη σημασία της καθεμιάς. (μονάδες 3) (μονάδες 6)

β) Με την λέξη **γλώσσα** (πρώτο κείμενο) να σχηματίσετε δυο προτάσεις χρησιμοποιώντας την στη μία με δηλωτική και στην άλλη με συνυποδηλωτική σημασία. (μονάδες 4)

γ) Να γράψετε από ένα αντώνυμο για τις παρακάτω λέξεις του δεύτερου κειμένου: **σημαντική, αποκαλύπτουν, ιδιαίτερο**. (μονάδες 3)

(Μονάδες 25)

Γ. Η συντάκτρια του πρώτου κειμένου αναφέρει ότι «τα ρούχα εξυπηρετούν εκφραστικούς και κοινωνικούς σκοπούς». Στις μέρες μας πολλοί νέοι ντύνονται εκκεντρικά.

α) Ποια είναι τα αίτια αυτής της επιλογής και κατά πόσο σχετίζονται με τη μόδα;

β) Με ποιους τρόπους ο νέος θα προσαρμόσει τη μόδα στο προσωπικό γούστο;

(400 περίπου λέξεις)

(Μονάδες 50)